

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Teoretyczne dylematy współczesnej socjologii (Wykład), PG_00186866						
Kierunek studiów	Socjologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Michał Kaczmarczyk				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		4.0		41.0	75
Cel przedmiotu	Celem kursu "teoretyczne dylematy współczesnej socjologii" jest krytyczne zbadanie głównych debat teoretycznych i wyzwań we współczesnej socjologii. Studenci będą zgłębiać kluczowe dylematy i kontrowersje, zyskując głębsze rozumienie złożoności i ewoluującej natury teorii socjologicznej, jednocześnie rozwijając też uczestnictwa w toczących się dyskusjach i rozumienie ich kontekstu.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SOCMU2_U08] Potrafi analizować i rozumieć wiele aktualnych zjawisk społecznych w kontekście wiedzy o mechanizmach działania człowieka, oddziaływania grupy na jednostkę, procesów zmian społeczeństwa polskiego, Europy i świata, potrafi odnieść swoje rozumienie tych zjawisk do wyjaśnień teoretycznych i wyników badań społecznych.	1. Rozumienie kluczowych teorii socjologicznych: a. Studenci będą rozumieć i wyjaśniać główne współczesne teorie socjologiczne oraz ich historyczny rozwój. 2. Krytyczna analiza perspektyw teoretycznych: a. Studenci będą krytycznie analizować i porównywać różne teorie socjologiczne oraz ich zastosowanie do aktualnych problemów społecznych.	[SU4] test/exam - oral or written
	[SOCMU2_W08] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu charakter wielokierunkowych zmian w zakresie różnorodnych struktur i instytucji społecznych oraz ich elementów, ma pogłębioną wiedzę o przyczynach, przebiegu i konsekwencjach tych zmian w skali mikro- i makrospołecznej oraz w skali globalnej.	1. Zastosowanie teorii do zjawisk społecznych: a. Studenci będą stosować współczesne teorie socjologiczne do analizy różnych zjawisk i problemów społecznych. 2. Rozwój umiejętności analitycznych: a. Studenci rozwiną zaawansowane umiejętności analityczne do oceny mocnych i słabych stron różnych teorii socjologicznych.	[SW4] test/exam - oral or written
	[SOCMU2_U02] Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu różnych nurtów socjologii i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych zjawisk i procesów społecznych oraz formułować własne opinie na temat ich charakteru i przebiegu.	1. Eksploracja nowych teorii: a. Studenci będą eksplorować i krytycznie oceniać nowe teorie oraz ich potencjalny wpływ na dziedzinę socjologii. 2. Zaangażowanie w literaturę socjologiczną: a. Studenci będą angażować się w literaturę współczesnej socjologii i krytycznie ją oceniać.	[SU4] test/exam - oral or written
	[SOCMU2_K06] Jest gotów samodzielnie i krytycznie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności wykorzystując różne dyscypliny z obszaru nauk społecznych.	1. Rozwój umiejętności krytycznego myślenia: a. Studenci rozwiną umiejętności krytycznego myślenia poprzez ocenę argumentów teoretycznych i ich implikacji. 2. Formułowanie pytań badawczych: a. Studenci będą formułować pytania badawcze na podstawie ram teoretycznych i aktualnych debat socjologicznych.	[SK4] test/exam - oral or written
	[SOCMU2_W01] Ma zaawansowaną wiedzę o naukach społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk i wiedzy potocznej, określa specyfikę socjologii jako nauki w odniesieniu do jej historii, funkcji, przedmiotu i zadań, wyróżnia obszary tematyczne socjologii wspólne z innymi dyscyplinami nauk społecznych. Zna i rozumie w pogłębionym stopniu różne podejścia teoretyczno-metodologiczne w socjologii, jest przygotowany do podejmowania współpracy interdyscyplinarnej w obszarze nauk społecznych oraz współpracy z różnymi instytucjami społecznymi.	1. Świadomość kontekstów globalnych: a. Studenci poznają konteksty globalne i ich znaczenie dla współczesnych teorii socjologicznych. 2. Etyczne rozważania w teoretyzowaniu: Studenci będą rozumieć i stosować etyczne rozważania w rozwoju i zastosowaniu teorii socjologicznych.	[SW4] test/exam - oral or written
	[SOCMU2_W05] Ma pogłębioną wiedzę o człowieku jako twórcy i uczestniku kultury w środowisku lokalnym, regionalnym, w obszarze kultury narodowej i kulturowej wymiany globalnej.	1. Prezentacja argumentów teoretycznych: a. Studenci będą efektywnie prezentować argumenty teoretyczne zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej. 2. Zrozumienie połączeń interdyscyplinarnych: a. Studenci będą rozumieć połączenia interdyscyplinarne i wpływy między socjologią a innymi naukami społecznymi.	[SW4] test/exam - oral or written

	<table><tr><th>Efekt kierunkowy</th><th>Efekt z przedmiotu</th><th>Sposób weryfikacji i oceny efektu</th></tr><tr><td>[SOCMU2_W09] Zna i rozumie w sposób pogłębiony różne poglądy na temat życia społecznego, oraz wybranych struktur i instytucji społecznych wyrażane w świecie potocznym, dyskursie publicznym i naukowym, zna kierunki ich historycznej ewolucji oraz dynamikę i konsekwencje konfliktów na tym tle.</td><td>1. Zrozumienie debat socjologicznych: a. Studenci będą rozumieć kluczowe debaty i dylematy we współczesnej socjologii. 2. Integracja wiedzy teoretycznej: a. Studenci będą integrować wiedzę teoretyczną z badaniami empirycznymi, aby formułować spójne argumenty socjologiczne.</td><td>[SW4] test/exam - oral or written</td></tr></table>	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu	[SOCMU2_W09] Zna i rozumie w sposób pogłębiony różne poglądy na temat życia społecznego, oraz wybranych struktur i instytucji społecznych wyrażane w świecie potocznym, dyskursie publicznym i naukowym, zna kierunki ich historycznej ewolucji oraz dynamikę i konsekwencje konfliktów na tym tle.	1. Zrozumienie debat socjologicznych: a. Studenci będą rozumieć kluczowe debaty i dylematy we współczesnej socjologii. 2. Integracja wiedzy teoretycznej: a. Studenci będą integrować wiedzę teoretyczną z badaniami empirycznymi, aby formułować spójne argumenty socjologiczne.	[SW4] test/exam - oral or written
Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu					
[SOCMU2_W09] Zna i rozumie w sposób pogłębiony różne poglądy na temat życia społecznego, oraz wybranych struktur i instytucji społecznych wyrażane w świecie potocznym, dyskursie publicznym i naukowym, zna kierunki ich historycznej ewolucji oraz dynamikę i konsekwencje konfliktów na tym tle.	1. Zrozumienie debat socjologicznych: a. Studenci będą rozumieć kluczowe debaty i dylematy we współczesnej socjologii. 2. Integracja wiedzy teoretycznej: a. Studenci będą integrować wiedzę teoretyczną z badaniami empirycznymi, aby formułować spójne argumenty socjologiczne.	[SW4] test/exam - oral or written					
Treści przedmiotu	1. Kapitał społeczny 2. Problemy teorii racjonalnego wyboru 3. Nowy funkcjonalizm 4. Teoria aktora sieci 5. Różnorodne odmiany konstrukttywizmu 6. Dyskusja wokół Nowego Paradygmatu Ekologicznego 7. Pragmatyzm a interakcjonizm symboliczny w USA i Europie 8. Dziedzictwo Durkheimowskie 9. Nowe perspektywy teorii nierówności społecznych 10. Spory wokół pojęcia kultury 11. Perspektywa postkolonialna 12. Teorie społeczeństwa cyfrowego.						
Wymagania wstępne i dodatkowe	Przyjęcie na studia magisterskie, awans na drugi semestr studiów, wiedza na temat teorii socjologicznych z pierwszego semestru studiów.						
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej				
	test	50.0%	100.0%				
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Piotr Sztompka, Socjologia. Wykłady o społeczeństwie, Znak 2022.					
	Uzupełniająca lista lektur	1. Jürgen Habermas, "The Theory of Communicative Action", Beacon Press, Boston, 1984 2. Pierre Bourdieu, "Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste", Harvard University Press, Cambridge, MA, 1984 3. Mark Granovetter, "Society and Economy: Framework and Principles", Publisher: Harvard University Press, Cambridge, MA, 2017 4. Ulrich Beck, "The Risk Society: Towards a New Modernity", Sage Publications, London, 1992 5. Fredric Jameson, "Postmodernism, or, The Cultural Logic of Late Capitalism", Duke University Press, Durham, NC, 1991 6. Judith Butler, "Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity", Routledge, New York and London, 1990 7. Erving Goffman, "The Presentation of Self in Everyday Life", Anchor Books, New York, 1959 8. Pierre Bourdieu, "The Logic of Practice", Stanford University Press, Stanford, CA, 1990					
	Adresy eZasobów						
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Teoria działania komunikacyjnego a pragmatyzm Przyczyny erozji kapitału społecznego Źródła Nowego Paradygmatu Ekologicznego						
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy						

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.